

MAPOVANIE
ENVIRONMENTÁLNYCH
 POTRIEB

MAPOVANIE ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB

ÚVOD

Sociálna kartografia je teoretický a metodologický návrh, ktorý umožňuje priblížiť sa ku komunite, jej geografickým, sociálnym, environmentálnym, ekonomickým, historickým a kultúrnym aspektom.

Považuje sa za teoretický návrh, pretože vníma vedomosti ako spoločenský produkt, ktorý vzniká zo spolunažívania ľudí a ich vzťahu k územiu. Mapovanie je technika, ktorá umožňuje kolektívnu konštrukciu skupiny ľudí, ktorí sa nachádzajú na tom istom území. Tí si vymieňajú svoje poznatky a konštruujú kolektívny pohľad na svoju komunitu podľa aspektu, do ktorého chcú zasiahnuť.

Teoreticky sa považuje za “**participatívny akčný výskum**”. Výskum, pretože vzniká na základe kolektívneho poznania vychádzajúceho z pozorovania. Je to akčný výskum, pretože je zameraný na zásah a transformáciu územia, a participatívny, pretože je vždy výsledkom práce skupiny/komunity.

Preto je sociálna kartografia nástrojom, ktorý slúži najmä marginalizovaným skupinám, pretože im umožňuje upozorniť na problémy, odsúdiť nespravodlivé situácie a navrhnúť intervenciu príslušných sociálnych aktérov, verejných a/alebo súkromných a/alebo komunitných, napokon všetkých, ktorí sa podieľajú na sociálnej transformácii. S pomocou skupiny, ktorá bude sledovať cestu a pomáhať s analýzou pri hľadaní riešení, môžu títo ľudia, tieto komunity - reflexívne skonštruovať - s vedomosťami, ktoré majú - projekt, ktorý chcú uskutočniť na vyriešenie problému (problémov).

Počas celého procesu je potrebné otvorené počúvanie, aby sa z mapy vynorili naratívy o tom, čo sa v danom kontexte deje a čo by sa mohlo diať, a aby sa zachytili miesta, príležitosti a dokonca ľudia so sociálnymi rolami a referenciami.

Všetky tieto informácie sú vyznačené na mape. Vizualizujú sa tak informácie a vzťahy, vďaka ktorým územie (štvrť, oblasť, dedina) oživa a využíva energiu ľudí a komunity, čím sa ukazuje jej potenciál pre spoločný blahobyt.

Implementácia informácií, ktoré sa majú zahrnúť do mapy, sa vykonáva niekoľkými spôsobmi:

- hľadaním užitočných údajov,
- pozorovanie v teréne (napr. na odhalenie súčasných aktivít),
- stretnutie s ľuďmi, ktorí v tomto kontexte žijú.

Tieto informácie sa potom môžu použiť na pomenovanie záchytných bodov, potenciálu a kritických miest štvrte, pohybu ľudí, skratka toho, ako ľudia v štvrti žijú. Mapa sa tak stáva nielen nástrojom na poznanie a čítanie oblasti, ale aj vodiacim nástrojom, ktorý môže sprevádzať komunitnú prácu.

MAPA ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB JE TECHNIKA ODVODENÁ ZO SOCIÁLNEJ KARTOGRAFIE.

KROKY PRE ENVIRONMENTÁLNE MAPOVANIE

NA VYTVORENIE MAPY ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB JE POTREBNÉ VYKONAŤ TIETO KROKY:

1. Výber miesta kde zrealizovať mapu
2. Výber tém na skúmanie
3. Predmet výskumu
4. Vytvorenie dotazníka, ktorý pomôže vytvoriť mapu
5. Návštevy miesta
6. Realizácia mapy

1. DEFINOVANIE MIESTA

Vyberte miesto realizácie projektu: komunita/oblasť/mesto atď.

Identifikácia sociálneho a environmentálneho kontextu, v ktorom sa účastníci aktivít nachádzajú, poznanie miest, kde ľudia žijú, pracujú, kde sa odohráva ich spoločenský život, existujúcich alebo neexistujúcich zelených plôch, existencie znečistenia vrátane vizuálneho a/alebo zvukového znečistenia, odpadového hospodárstva atď.

Tento rámec poskytne komplexnejší pohľad a pochopenie sociálneho a environmentálneho kontextu.

2. VÝBER TÉM NA SKÚMANIE

Napriek tomu, že v oblasti environmentálneho povedomia sa už realizujú rôzne aktivity, stále je potrebné urobiť veľa pre zlepšenie

niektorých situácií. Preto je potrebné položiť si otázku: Aká je alebo sú environmentálne potreby na našom cieľovom území?

Projekt Greenclusive napríklad navrhuje 3 témy:

- Zelené podniky
- Zodpovedná spotreba
- Recyklácia, opätovné použitie, redukcia

V závislosti od zisteného miesta je možné vybrať aspekt, ktorý je možno menej rozvinutý, ktorý si vyžaduje ďalšie skúmanie príčin, aby sa potom mohli navrhnúť možné zmeny.

3. PREDMET VÝSKUMU

Po prvé, uvedomiť si, čo na vybranom území už existuje, aká je situácia a osvedčené postupy, prípadne firmy uplatňujúce sociálno-environmentálnu víziu:

- zelené podniky v okolí
- zariadenia na separovaný zber
- recyklácia, opravárenské zariadenia
- iniciatívy na opätovné použitie
- motivácia k zodpovednej spotrebe

V druhom kroku zachyťte kritické otázky alebo nedostatky - aké sú problémy daného miesta, čo potrebuje komunita? Pokúste sa pochopiť dôvody.

Keď už hovoríme o ekologických podnikoch alebo start-upoch, musíme sa zamyslieť:

- aká sociálno-environmentálna vízia je základom týchto podnikov?

Keď už hovoríme o recyklácii:

- čítanie etikiet a pochopenie rozdielov podľa symbolov/znakov/piktogramov
- urobiť výskum inovácií v tejto oblasti?
- riešenie problematiky plastov (recyklovateľných alebo nie atď.)

Keď hovoríme o separovanom zbere:

- inovácie v tejto oblasti (v čom spočíva a či sa prijme severský systém)?

Keď hovoríme o použitom oblečení alebo veciach:

- príspevky na opravu
- aký druh oblečenia, obuvi, textilu atď. sa má vyhadzovať do príslušných kontajnerov?

Popri ťažkostiach možno nájsť aj riešenie.

Pomáhať im pýtať sa, ako môžu oni ako mladí ľudia prispieť k environmentálnym aktivitám. Ak žiadne nie sú, ako by ich mohli iniciovať.

4. VYTVORENIE DOTAZNÍKA, KTORÝ POMÔŽE VYTVORIŤ MAPU

Pripravte si otázky na dôkladné preskúmanie situácie na danom mieste - na dialóg s obyvateľmi, s členmi komunity, so

spoločnosťami alebo už existujúcimi aktivitami, s politickými alebo kultúrnymi predstaviteľmi, ktorí sa týkajú danej problematiky.

Predstavte si možnosti zlepšenia, zmeny.

Je veľmi dôležité vytvárať podmienky na reflexiu, rozvíjať kritické myslenie, ktoré povedie k rozhodnutiam o zachovaní spoločného domova.

Recyklácia

- čo mi recyklácia pripomína
- existuje zákon
- táto prax je zaužívaná na danom mieste
- ako sa prijíma a realizuje...
- prečo sa na verejných miestach nerešpektuje životné prostredie
- na akých princípoch sú založené pro-environmentálne iniciatívy

Zodpovedná spotreba

- na čo myslím pri zodpovednej spotrebe
- ktoré trhy sú v blízkosti

- ktoré farmárske trhy poznám a navštevujem
- iné zelené priestory
- miesta predaja oblečenia z druhej ruky (second-hand, výmenné iniciatívy)
- ako je možné, že trend „menej nových vecí a viac vecí z druhej ruky“ stále nie je taký rozšírený?

Zelené podniky

- čo ma núti myslieť na zelené spoločnosti
- aké problémy videli samotní mladí
- chov ošípaných - zníženie znečistenia ovzdušia amoniakom
- prečo sa podnikateľ rozhodol založiť ekologický podnik (možno za ním zájdite a opýtajte sa ho prečo),
- aké filozofické hodnoty v súvislosti so starostlivosťou (o človeka, životné prostredie, komunitu) sú základom týchto začínajúcich podnikov

Recyklácia

- aký druh separovaného zberu sa vykonáva v okolí, v meste... atď.
- kde sú umiestnené recyklačné kontajnery
- aké praktiky sú zaužívané
- ako daná služba funguje

5. NÁVŠTEVY MIESTA

Táto praktická fáza je veľmi dôležitá, pretože sa v nej vykonáva sociálna a environmentálna diagnostika.

V tejto fáze môžu vzniknúť otázky, ako napríklad:

- prečo sú ľudia na tom mieste často chorí?
- prečo sa nestarajú o životné prostredie?

Odpoveďou na tieto otázky bude napríklad:

- nemajú potrubie,
- voda je nepitná
- hygienické podmienky sú neisté
- na tieto miesta sa nedostanú zariadenia pomoci atď.

Bude dôležité sa zamyslieť:

- čo robíme s odpadkami, ktoré vyhadzujeme, keď ideme po ulici?

- a čo mám robiť, ak v okolí nie sú žiadne kontajnery? mám to vyhodiť na ulicu, alebo to mám vziať so sebou, kým nejaký nenájdem?

Potom je dôležité podeliť sa o výsledky týchto návštev a poznatky v skupine a s členmi komunity. Vyvodit' závery a návrhy možných riešení, ktoré sa predložia miestnym politikom alebo správcom.

Odpovede na otázky položené inštitúciám, podnikom, podnikateľom, občanom atď. sa následne premietnu do sociálno-environmentálnej mapy.

6. REALIZÁCIA MAPY

Prípravte si pomôcky na kreslenie mapy: papier, ceruzky, fotografie, mobilný telefón atď. V závislosti od možností by sa mohla vytvoriť aj digitálne. Je potrebné rešpektovať mapu študovaného miesta.

V skupine sa dohodnite na výbere symbolov alebo piktogramov. Môžete prevziať už existujúce alebo si ich sami vytvoriť.

Na základe otázok/odpovedí označte na mape miesta s pozitívnymi vecami a miesta, ktoré je potrebné zlepšiť.

Ku každému hodnoteniu, ktoré bude vyznačené na mape, by mal byť pripojený komentár detí založený na ich úvahách a skúsenostiach.

ZÁVER

Počas celej doby je potrebné mať na pamäti cieľ, ktorý sa má sledovať,

Príťažlivosť spočíva v participatívnej metóde - pridanej hodnote tejto techniky. Dôležité je, samozrejme, vytváranie podmienok na reflexiu.

Táto metodika pomáha:

- rozvíjať kritické myslenie,
- otvoriť si obzory, ako sú situácie a podmienky navzájom prepojené.
- vedome čítať sociálno-environmentálny kontext,
- rozhodovať sa aj v oblasti osobného života a starať sa o Zem.

Co-funded by
the European Union

GREENCLUSIVE
activating vulnerable groups for environmental care

- © Associazione Internazionale New Humanity
- © Associazione Progetto Ragazzi Per L'unita
- © Fokolar-Bewegung e.V. Deutschland
- © Verein Jugend für eine geeinte Welt
- © Nove Ludstvo, o.z.
- © Uj Varos Alapitvány
- © Fokoliaru Judejimas Lietuvoje

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the view only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

